

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/46/2014
Identifikačné číslo spisu:	3813010193
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3813010193.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 24. septembra 2015 v Bratislave v trestnej veci obvineného Y. R. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., o dovolaní ministra spravodlivosti Slovenskej republiky proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt 8/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky podané v neprospech obvineného Y. R. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza uznesením z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt 8/2013, podľa § 400 ods. 1 Tr. por., § 394 ods. 1 Tr. por. z dôvodu uvedeného v § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Zb. v znení neskorších predpisov povolil obnovu konania v prospech obvineného Y. R., nar. XX. Y. XXXX v O., trvale bytom L., P. č. XXXX/XX, v trestnej veci Okresného súdu Prievidza, sp. zn. 2T 134/2009, a súčasne zrušil rozsudok Okresného súdu Prievidza z 23. júna 2010, sp. zn. 2T 134/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 2. augusta 2012, sp. zn. 2To 50/2012, a to vo výroku o súhrnnom treste, ako aj výroku o zrušení skoršieho výroku o treste v rozsudku Okresného súdu Partizánske zo 4. februára 2009, sp. zn. 1T 174/2008, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo 16. apríla 2009, sp. zn. 2To 27/2009, v rozsudku Okresného súdu Partizánske zo 7. októbra 2009, sp. zn. 2T 23/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo 14. mája 2010, sp. zn. 23To 151/2009, trestného rozkazu Okresného súdu Partizánske zo 14. mája 2010, sp. zn. 1T 25/2010, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 26. februára 2014, nakoľko všetky oprávnené osoby sa hneď po jeho vyhlásení vzdali práva na podanie sťažnosti.

Dňa 30. júna 2014 bolo na Okresný súd Prievidza doručené dovolanie ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej už len „minister“), podané na podnet predsedu senátu Okresného súdu Prievidza a smerujúce proti vyššie citovanému uzneseniu. Ako dovolací dôvod minister uviedol dôvod podľa § 371

ods. 3 Tr. por. s tým, že napadnutým rozhodnutím mal byť porušený zákon v ustanoveniach § 400 ods. 1 Tr. por. a § 394 ods. 1 Tr. por. v prospech obvineného Y. R..

V bližšom odôvodnení podaného dovolania bolo poukázané na to, že dňa 20. marca 2013 podal obvinený Y. R. návrh na povolenie obnovy konania, ktorému Okresný súd Prievidza napadnutým uznesením vyhovel. Po právoplatnom povolení obnovy konania bolo však z odpisu z registra trestov zistené, že menovaný obvinený bol rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 13. marca 2013, sp. zn. 2T 137/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 20. júna 2013, sp. zn. 4To 54/2013, odsúdený pre ďalšiu trestnú činnosť a bol mu uložený nepodmienečný úhrnný súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 8 rokov a 3 mesiace, so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, pričom bol zrušený výrok o treste obvinenému uložený právoplatným rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 23. júna 2010, sp. zn. 2T 134/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 2. augusta 2012, sp. zn. 2To 50/2012. Tým, že predseda senátu povolil obnovu konania uznesením z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt 8/2013, a výrok o treste rozsudku Okresného súdu Prievidza z 23. júna 2010, sp. zn. 2T 134/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 2. augusta 2012, sp. zn. 2To 50/2012, zrušil, hoci bol už v tom čase zrušený rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 13. marca 2013, sp. zn. 2T 137/2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 20. júna 2013, sp. zn. 4To 54/2013, je uznesenie Okresného súdu Prievidza z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt 8/2013, ničotné a nevykonateľné.

Vyššie uvedeným postupom Okresného súdu Prievidza v konaní, sp. zn. 1Nt 8/2013, došlo teda podľa názoru ministra k porušeniu zákona, ktoré zodpovedá zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., t.j. na základe vykonaných dôkazov, resp. pri zisťovaní skutkového stavu boli závažným spôsobom porušené ustanovenia Trestného poriadku, ktoré majú zabezpečiť objasnenie veci, pretože nebol správne zistený skutkový stav (pri správnom postupe nebolo možné povoliť obnovu konania).

Pokiaľ ide o tú skutočnosť, že uznesenie o povolení obnovy konania nie je uznesením, ktoré možno napadnúť dovolaním s poukazom na ust. § 368 ods. 2 Tr. por., tak v tejto súvislosti minister upozornil na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 220/2011, v ktorom bolo vyslovené porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu postupom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v konaní týkajúcom sa vybavenia jeho podnetu k podaniu dovolania. Ministerstvo spravodlivosti odmietlo podnet sťažovateľa na podanie dovolania proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste z dôvodu, že sťažovateľom uvádzaný dôvod na podanie dovolania zodpovedal zákonnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu, ktorý vylučovalo ust. § 334 ods. 4 Tr. por. Ústavný súd v spomínanom náleze konštatoval, že „v záujme dodržania a ochrany základných práv je potrebné v niektorých prípadoch upustiť od doslovného jazykového a formalistického výkladu a zvoliť výklad zaručujúci ochranu základných práv. Viazanosť orgánov verejnej moci zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných noriem, pretože limitácia orgánov verejnej moci zákonom nepredstavuje iba viazanosť orgánov verejnej moci textom, ale aj zmyslom zákona.“ Z celkového odôvodnenia citovaného rozhodnutia možno vyvodiť povinnosť podať dovolanie v prípade zistenia naplnenia niektorého z dovolacích dôvodov.

Vzhľadom k vyššie uvedenému preto minister navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že právoplatným uznesením Okresného súdu Prievidza z 26. februára 2014, sp. zn. 1Nt 8/2013, bol porušený zákon v ust. § 400 ods. 1 a § 394 ods. 1 Tr. por. v prospech Y. R., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. aby napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil a aby zrušil tiež ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a napokon podľa § 388 ods. 1 Tr. por. aby vec prikázal Okresnému súdu Prievidza na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

Prokurátorka okresnej prokuratúry v rámci svojho vyjadrenia k podanému dovolaniu uviedla, že podľa jej názoru toto nie je prípustné podať proti uzneseniu o povolení obnovy konania, keďže predmetné

rozhodnutie nie je jedným z taxatívne uvedených rozhodnutí v § 368 ods. 2 Tr. por., proti ktorým je dovolanie možné podať. Čo sa týka nálezu ústavného súdu, sp. zn. III. ÚS 220/2011, na ktorý minister v dovolaní poukazuje, tak tu súd konštatoval, že v záujme dodržania a ochrany základných práv je potrebné v niektorých prípadoch upustiť od doslovného jazykového a formalistického výkladu a zvoliť výklad zaručujúci ochranu základných práv, avšak v danom prípade žiadny výklad neumožňuje uznesenie o povolení obnovy konania zaradiť medzi rozhodnutia uvedené v ust. § 368 ods. 2 Tr. por. Aplikácia citovaného nálezu ústavného súdu tu teda neprichádza do úvahy. Okrem toho - ako uviedla prokurátorka ďalej - vydaním napadnutého uznesenia neboli porušené žiadne práva obvineného Y. R., uznesenie nemá žiadne dôsledky a ani negatívne neovplyvňuje postavenie obvineného. V súvislosti s posledne uvedeným ako i v kontexte uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. bolo napokon poukázané i na ust. § 371 ods. 5 Tr. por., v zmysle ktorého dôvody podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Z dôvodov vyššie uvedených preto prokurátorka navrhla podané dovolanie podľa § 382 písm. c/, písm. f/ Tr. por. odmietnuť.

Dňa 16. februára 2015 bolo na najvyšší súd doručené tiež vyjadrenie obvineného k dovolaniu ministra, ktorý ho navrhol podľa § 382 písm. f/ Tr. por. odmietnuť ako dovolanie podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní ministra primárne skúmal splnenie procesných podmienok pre podanie dovolania, pričom zistil, že toto bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Tr. por. ak tento zákon neustanovuje inak, rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie

- a/ rozsudok a trestný rozkaz,
- b/ uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
- c/ uznesenie o zastavení trestného stíhania,
- d/ uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania,
- e/ uznesenie o podmieňanom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného
- f/ uznesenie o schválení zmiernosti a zastavení trestného stíhania,
- g/ rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
- h/ rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a/ až g/, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Podľa § 382 písm. f/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

S účinnosťou od 1. septembra 2011 Trestný poriadok v § 368 ods. 2 Tr. por. explicitne vymenúva rozhodnutia, voči ktorým je prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (až do účinnosti novely č. 262/2011 Z.z. okruh napadnuteľných rozhodnutí určovala justičná prax). Pokiaľ ide o slovné spojenie „ak tento zákon neustanovuje inak“, tak v tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 371 ods. 2 Tr. por., kde sú uvedené ďalšie typy rozhodnutí, ktoré však môže účinne napadnúť dovolaním len minister spravodlivosti. Odsek 3 § 371 Tr. por. naproti tomu nerozširuje okruh dovolaním napadnuteľných rozhodnutí (tu spomínané právoplatné rozhodnutie musí spadať pod niektoré z rozhodnutí uvedených v § 368 ods. 2 písm. a/ až h/ Tr. por.), ale iba okruh dovolacích dôvodov, kedy má minister možnosť sa navyše domáhať i nápravy závažných skutkových pochybení. Toto oprávnenie mu bolo priznané novelou č. 262/2011 Z.z. s účinnosťou od 1. septembra 2011.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že uznesenie o povolení obnovy konania (resp. všeobecne uznesenie, ktorým súd rozhodol o návrhu na povolenie obnovy konania či uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o sťažnosti proti takémuto uzneseniu) nepatrí medzi rozhodnutia, proti ktorým možno podať dovolanie a teda jeho preskúmanie najvyšším súdom v dovolacom konaní je vylúčené.

Čo sa týka potom citácii ministra z nálezu ústavného súdu zo 6. marca 2012, sp. zn. III. ÚS 220/2011, v ktorom sa zdôrazňuje potreba v niektorých prípadoch upustiť od doslovného jazykového a formalistického výkladu a zvoliť výklad zaručujúci ochranu základných práv, tak tieto sú z pohľadu posudzovaného prípadu irelevantné, nakoľko žiaden druh výkladu momentálne platnej a účinnej úpravy nedovoľuje vyvodiť záver o prípadnom zaradení uznesenia o právoplatnom povolení obnovy konania medzi rozhodnutia napadnuteľné dovolaním. Rozširovanie okruhu takýchto rozhodnutí výkladom súdu by bolo v priamom rozpore s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Navrhovaný postup ministerstva spravodlivosti, by bol reálne v neprospech obvineného, a teda v rozpore s obsahom a duchom citovaného nálezu ústavného súdu, ktorý treba jednoznačne vykladať v prospech obvinených.

Vzhľadom na nesplnenie jednej zo základných procesných podmienok dovolania preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.